

Výroční zpráva

Restorativ, z. s.

2023

Úvod

Právě nahlížíte do výroční zprávy spolku Restorativ, z. s. za rok 2023. Restorativ, z. s. je malá nezisková organizace, která vznikla v roce 2020 a jejíž činnost se dělí do oblastí poskytování kontinuálního poradenství obětem trestných činů, vzdělávání a osvěty.

Všem obětem trestných činů poskytujeme bezplatné poradenství a doprovody. Naše poradenství vychází ze zásad individuálního přístupu, respektu, diskrétnosti, odbornosti a bezplatnosti. Sociálním pracovníkům nabízíme možnost školení ve dvou akreditovaných vzdělávacích programech a pracovníkům v sociálních službách v jednom akreditovaném vzdělávacím programu. Šíříme osvětu o tom kdo je oběť trestného činu, o dopadech trestných činů na život obětí, o průběhu trestního řízení, o právech oběti na informace a o náhradě škody. Náš spolek Restorativ spolupracoval v roce 2023 s Institutem pro restorativní justici v rámci projektu Restorativní platformy, Česko restorativně, Justin a ReSet.

Služby pro oběti trestných činů byly realizovány za finanční podpory Ministerstva spravedlnosti, z dotačního titulu: Rozvoj služeb pro oběti trestné činnosti poskytovaných na základě zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a také díky finanční podpoře z Města Krnov. Podpořit naše snahy můžete i Vy zde: <https://www.restorativ.cz/>

Náš restorativní rok

Leden

V lednu jsme se naplno vrhli do poskytování poradenství obětem trestných činů a plánování akcí na celý rok.

Únor

V únoru proběhlo další setkání Restorativní platformy, v pořadí deváté. Téměř dvacet zúčastněných zahrnující například Policii ČR, státní zastupitelství, Probační a mediační službu, Vězeňskou službu ČR, advokacii, soudce všech stupňů, odborníky ze sociálních služeb a nevládních organizací, kteří s oběťmi a pachateli trestných činů v průběhu trestního řízení pracují, se podílelo na tvorbě konkrétních doporučení pro jeden z konečných výstupů platformy, a to Příručky pro restorativní praxi v ČR.

Na 22. února připadl Evropský den obětí trestných činů, kterým je připomínána vzpomínka na Chartu práv obětí, která byla podepsána ve Velké Británii tentýž den v roce 1990. Každý z nás se může stát obětí trestného činu. Svou úctu k obětem projevila minutou ticha i Policie ČR ve 12 hodin. V Ostravě si tento den připomněli setkáním zapojených státních a neziskových organizací a předseda spolku Restorativ, z. s. - Mgr. Radek Makový byl jako koordinátor Týmu pro oběti trestných činů Ostrava u toho.

Březen

Máme velkou radost, že jsme v březnu rozšířili naši nabídku akreditovaných vzdělávacích kurzů o kurz Práce s obětí trestného činu v místech prvního kontaktu. Kurz je určen pro pracovníky v sociálních službách, zahrnuje 8 vyučovacích hodin, povedou ho naši zkušení lektoři Mgr. Radek Makový a Mgr. Petr Hýl.

Cílem kurzu je připravit pracovníky v sociálních službách na setkání s obětí trestného činu. Sociální služba bývá velmi často pro oběť místem prvního kontaktu, kde je možné jí podpořit v její situaci. Účastníci budou seznámeni s tím, kdo je vlastně obětí trestného činu a kdo může být tzv. zvláště zranitelnou obětí. Dále jim budou předloženy možné podoby prožívání dopadů trestného činu a způsoby vyrovnávání se s nimi. Prostor bude věnován předsudečnému posuzování a mýtům, které se k problematice obětí trestných činů vážou. V rámci semináře budou představeny potřeby obětí, základní práva obětí trestných činů a systém odborné pomoci obětem. Absolventi budou schopni oběť identifikovat, poskytnout jí základní podporu v podobě informací o základních právech a nasměřovat ji na specializovaná místa bezplatné pomoci, aby podpůrnou sítí obětí nepropadla.

Březen byl také spojen s unikátním festivalem Noc práva, který zahrnoval přednášky, divadelní představení, promítání a exkurze. Konal se v Brně, Olomouci, Ostravě, Frýdku-Místku a Opavě. Vše se točilo kolem práva, ale nebylo určeno právníkům ale laické veřejnosti. My v Restorativu si velmi uvědomujeme nutnost přiblížit právo lidem, a proto i když jsme tuto akci sami neorganizovali, jsme šířili alespoň pozvánky a osvětu.

Duben

3. dubna 2023 se ve slovenském Trenčíně uskutečnilo společné zasedání premiérů a vybraných ministrů vlád České republiky a Slovenské republiky. Toto jednání navazovalo na tradici společných jednání kabinetů obou zemí. Ministr spravedlnosti Pavel Blažek na společném jednání vlád řešil v oblasti trestní politiky témata jako: opatření ke snížení počtu výkonu trestů odnětí svobody a větší podpora institutů restorativní justice, koordinace pozic ČR a SR k vybraným agendám EU v oblasti justice a přípravu i priority předsednictví ČR ve „Visegradské čtyřce“ v oblasti justice.

V našem spolku proběhlo v dubnu společné intervizní setkání a členská schůze.

Květen

4. května 2023 pořádal spolek Restorativ, z. s. v ostravském kulturním domě Akord akreditovaný kurz Úvod do poradenství pro oběti trestných činů. Kurz vedli naši dva zkušení lektori Mgr. Radek Makový a Mgr. Petr Hýl. Osvědčená dvojice lektorů seznámila účastnice kurzu nejen se základními pojmy a podstatou poradenství obětem trestných činů, které se opírá zejména o zákon o obětech, ale umožnila účastnicím nahlédnout i do prožívání oběti po spáchání trestného činu, upozornila na možné úskalí při práci s obětí a jmenovala celou řadu konkrétních příkladů, okořeněných o vlastní zkušenosti z praxe.

Pojem domácí násilí doposud zmiňovalo 8 zákonů ale žádný z nich ho nedefinoval. A proto se stávalo, že si pod tímto termínem každý včetně odborníků představoval něco jiného. Právě v květnu bylo rozhodnuto o tom, že by občanský zákoník nově popisoval domácí násilí jako „jednání vůči oběti, kterým bylo nebo může být neoprávněně zasaženo do její duševní nebo tělesné integrity, svobody, důstojnosti, zejména v pohlavní oblasti, vážnosti, cti nebo soukromí“. Domácí násilí bude nově také kritérium, ke kterému bude přihlíženo při rozhodování soudu o svěřením dítěte do péče a při rozhodování o vypořádání společného jmění manželů při rozvodu.

V týdnu od 15. – 19. 5. absolvoval náš předseda spolku Mgr. Radek Makový v Praze zcela ojedinělé školení v rámci projektu JUSTIN, který připravoval nové facilitátory restorativních setkání v oblasti závažné trestné činnosti.

ČERVEN

4. června jsme si připomněli International Day of Innocent Children Victims of Aggression. Tento den vyhlásila OSN v roce 1982 aby upozornila na to, že mnoho dětí na světě si nemůže užívat své dětství, bezpečí domovů, adekvátní lékařskou péči ani chodit do školy. Naopak zažívají strach, násilí a bezmoc. O tom, jak je toto téma stále aktuální není třeba diskutovat. Važme si toho, co máme a pomáhejme tam, kde je to třeba.

20. června 2023 proběhl v Aktivním lesoparku Řepy 8. ročník Yellow Ribbon Run, což je běh na podporu lidí s trestní minulostí. Organizátoři tohoto ročníku šířili osvětu na téma vězněných žen. Na akci pro veřejnost, které předcházely virtuální běhy ve věznicích, se sešlo 480 běžců a mezi nimi také 50 odsouzených, kteří si svůj trest ještě odpykávali.

ČERVENEC

Na posledním setkání Restorativní platformy, které byl Restorativ součástí, byly shrnuty roky spolupráce s mnoha odborníky, jejíž výstupem byl konkrétní návrh legislativních změn ve vztahu k restorativní justici, vytyčení potřebných akcí pro zlepšení nabídky restorativních programů, návrh letáku pro oběti a představení Příručky restorativní praxe pro ČR.

Z výroční zprávy Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování, která byla v červenci zveřejněna vyplynulo, že se registrovaná kriminalita zvýšila meziročně o 18,8 %. Tento nárůst registrované trestné činnosti byl ale podle odborníků očekávaný.

SRPEN

Vláda schválila plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí s opatřeními do roku 2026. Podle dokumentu by Ministerstvo práce a sociálních věcí do konce dalšího roku mělo nastavit síť služeb pro oběti a ohrožené. Přibýt by měla krizová lůžka či místa v utajených azylových domech. Stát by měl zajistit také nepřetržitý provoz krizové linky. V dalších letech by měla vzniknout i specializovaná centra pomoci pro znásilněné. Dostupná by měla být terapie pro násilné osoby. Jsme rádi, že posílit by se mělo také poradenství pro oběti.

V srpnu také vláda schválila Zprávu o stavu kybernetické bezpečnosti ČR za rok 2022, kterou připravil Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB). Ačkoli došlo v České republice k mírnému meziročnímu snížení celkového počtu kybernetických incidentů evidovaných NÚKIB, Policie ČR evidovala za stejné období téměř dvojnásobný nárůst. Víťáme informaci o novém zákoně o kybernetické bezpečnosti, který by měl začít platit v druhé polovině roku 2024.

ZÁŘÍ

V září bylo rozhodnuto o tom, že v ČR vznikne registr sexuálních delikventů, který tu velmi chybí. V současné době může každý člověk odsouzený za znásilnění nebo sexuální zneužití dětí dále s dětmi pracovat, zakládat dětské spolky, být vedoucím tábora, dětského sportovního či jiného kroužku. Odborníci poukazují na to, že tato praxe je dlouhodobě zcela nevyhovující.

V Restorativu pokračuje další vzdělávání sociálních pracovníků v akreditovaných vzdělávacích kurzech.

ŘÍJEN

V říjnu spustil Institut pro restorativní justici ve spolupráci s Vězeňskou službou ČR pilotní program ReSet, tedy restorativní setkání obětí a pachatelů v případech trestné činnosti se závažným dopadem přímo na půdě věznic Liberec, Plzeň a Vinařice. Projekt má tři základní části. První oblastí je podpora obětí a ta zahrnuje poskytnutí bezpečného prostoru pro sdělení svého příběhu a prožitků spojených s trestným činem.

Druhou částí je práce s pachatelem, tedy vytvoření neutrálního prostoru pro bezpečné formulování odpovědi na otázky oběti, prostor pro omluvu či vyjádření lítosti, možnost být účasten dialogu o dopadech i souvislostech spáchaného trestného činu. Třetí oblastí zaměření projektu ReSet je oblast analýzy a kontinuálního vzdělávání v českých věznicích. Jsme hrdí na to, že spolek Restorativ, z. s., může být prostřednictvím svého předsedy Mgr. Radka Makového součástí tak skvělého projektu!

Jak se člověk stane poradcem pro oběti? Co tato práce obnáší? Na tyto a další otázky odpovídal v podcastu Host Českého rozhlasu Ostrava předseda spolku Restorativ, z. s. Radek Makový, s nímž hovořila Kateřina Huberová.

LISTOPAD

Restorativ, z. s. šířil v listopadu osvětu o právech obětí trestných činů. Předseda spolku Mgr. Radek Makový přijal pozvání do Dobrého rána České televize. Celý rozhovor z 9. listopadu byl rozdělen do 3 částí.

Ministerstvo spravedlnosti předložilo v listopadu Vládě k projednání novelu trestního zákoníku a dalších souvisejících zákonů, která redefinuje trestný čin znásilnění tak, aby odpovídal modernímu pojetí, které opouští koncept znásilnění jako silou vynuceného pohlavního styku a nahrazuje jej konceptem nekonsensuálního pohlavního styku.

Neziskové organizace a mnohé státní instituce si na celém světě připomněli The Restorative Justice Week. Smyslem bylo upozornit veřejnost na koncept restorativní justice, který doplňuje klasickou retributivní justici.

Třetí listopadová středa patřila superviznímu setkání facilitátorů programu ReSet, restorativní setkání obětí a pachatelů ve výkonu trestu. Během setkání absolvoval náš facilitátor Radek Makový seminář Šárky Weberové z Institutu léčení a prevence traumatu, zaměřený na práci s traumatem v kontextu restorativních setkání.

PROSINEC

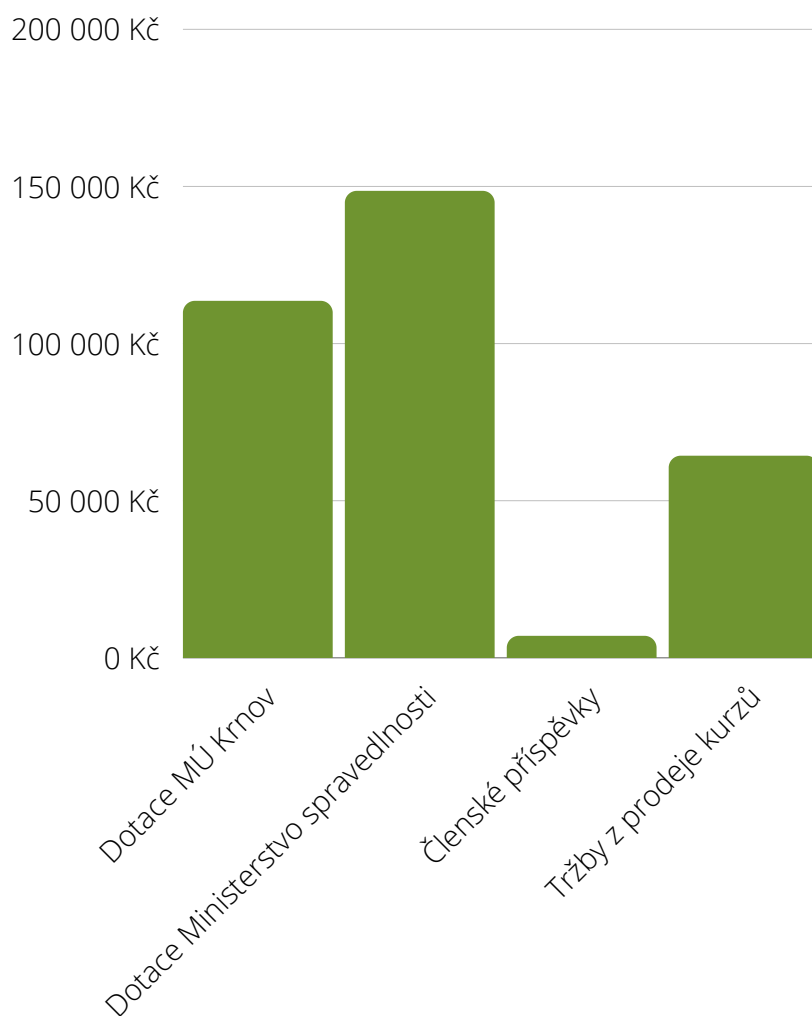
Ve čtvrtek 21. prosince 2023 odpoledne v sídle Filozofické fakulty Karlovy Univerzity proběhl útok aktivního střelce, který si vyžádal 14 obětí a 25 zraněných. Sám útočník pak spáchal sebevraždu. Náš spolek Restorativ, z. s. kontaktoval krizové centrum a nabídl svou pomoc všem obětem a jejich pozůstalým, kteří by o ni projevíli zájem.

V prosinci proběhlo poslední setkání našeho spolku, kde jsme shrnuli proběhlé aktivity a ujasnili si plány a vize na rok 2024.

FINANČNÍ ZPRÁVA

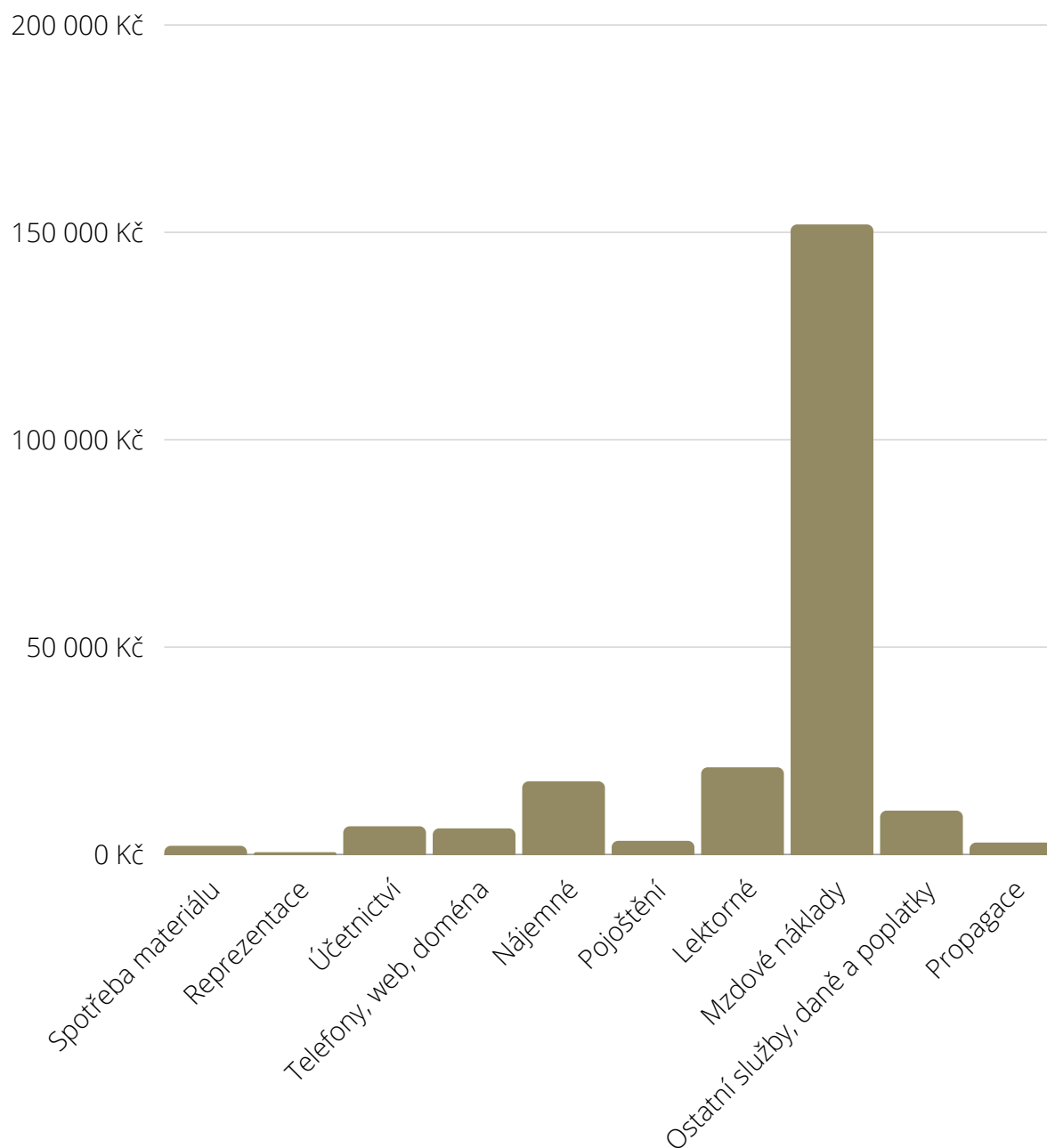
Příjmy

Příjmy celkem: 219 924 Kč

Výdaje

Výdaje celkem: 222 894,18 Kč

Shrnutí

Společně jsme se ohlédli za uplynulým rokem 2023 ve spolku Restorativ, z. s. Naším cílem je, aby všechny osoby, které se staly obětí trestného činu (ať už úmyslného či nedbalostního), našly podporu, pomoc a péči, a to jak v psychosociální, tak trestněprávní rovině. Cílem je poskytovat kvalitní poradenství takovým způsobem, aby byla každá oběť informována a rozuměla svým právům a povinnostem, byla orientována v problematice trestního řízení i svém prožívání po spáchání trestného činu. Sebekvalitnější poradenství by samo o sobě nestačilo pokud by nebylo doplněno vzděláváním osob, které se s obětí trestného činu mohou ve své profesi potkat až už se jedná o zdravotníky, sociální pracovníky a další odborníky. Vzděláváním těchto osob se snažíme zabránit sekundární viktimizaci oběti, která by mohla při nešetrné komunikaci s ní nastat. A nesmíme zapomenout na šíření osvěty o restorativním přístupu v trestně právní praxi. V současné době má náš spolek akreditaci Ministerstva spravedlnosti pro poskytování právních informací a naši vizí do budoucna je získat u Ministerstva spravedlnosti akreditaci i pro realizaci restorativních programů, které by mohly probíhat na různých úrovních.

Restorativ, z. s.

Adresa sídla spolku

Tyršova 184/1, Pod Cvilínem 794 01 Krnov

Telefon

+420 771 151 889, +420 773 630 313

Email

restorativ@restorativ.cz

IČ

09057811

Bankovní spojení

2201803853/2010

<https://www.restorativ.cz/>

